

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 234/2021
24.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Марија Илић, адвокат из ..., против туженог Акционарског друштва за саобраћајну делатност „Ниш експрес“ из Ниша, чији је пуномоћник Весна Лојпур Стојменовић, адвокат из ..., ради поништаја решења и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2052/20 од 01.09.2020. године, на седници одржаној 24.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2052/20 од 01.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова на име одговора на ревизију.

Образложење

Први основни суд у Београду, пресудом П1 1499/19 од 12.12.2019. године, поништио је као незаконито решење туженог број .. од 18.09.2014. године, којим је тужиоцу отказан радни однос (став први изреке). Обавезао је туженог да исплати тужиоцу на име накнаде штете уместо враћања на рад износ од 125.780,00 динара, са законском затезном каматом од 12.12.2019. године до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став други изреке). Обавезао је туженог да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 186.459,56 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде, под претњом принудног извршења (став трећи изреке).

Апелациони суд у Београду, пресудом Гж1 2052/20 од 01.09.2020. године, одбио је као неосновану жалбу туженог и потврдио пресуду Првог основног суда у Београду П1 1499/19 од 12.12.2019. године (став први изреке). Одбио је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби (став други изреке). Одбио је као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова поступка по жалби (став трећи изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је благовремено поднео одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр.72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14, 87/18 и 18/20) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП. Ревизија је изјављена због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП. Међутим, због наведене битне повреде одредаба парничног поступка ревизија се не може изјавити, с обзиром на то да иста није прописана као разлог за изјављивање ревизије одредбама члана 407. став 1. тачка 1. – 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је од 07.06.2010. године био запослен код туженог на радном месту главног диспечера у Пословници у Тужиоцу је оспореним решењем од 16.09.2014. године престао радни однос отказом уговора о раду, јер је учинио повреду радне обавезе на начин што је 15.08.2014. године прекорачио границе својих овлашћења на радном месту главног диспечера, тако што је пошилаоцу пошилике без пратиоца наплатио износ од 300,00 динара на име слања пошилике, иако наплата услуге превоза пошилике без пратиоца није предвиђена описом послова за његово радно место и што је истог дана, радећи као главни диспечер на БАС-у у ..., пошилаоцу пошилике без пратиоца наплатио износ од 300,00 динара као накнаду за предстојећу услугу слања пошилике без пратиоца, иако је према важећем ценовнику за пошилике за наведену пошилику пошилаоцу требао бити наплаћен износ од 100,00 динара, те је на наведени начин противправно стекао имовинску корист у износу од 100,00 динара, с тим да је и возачу који је превезао пошилику омогућио стицање противправне имовинске користи у износу од 100,00 динара. Доношењу оспореног решења је претходило упозорење туженог, које је уручено тужиоцу 01.09.2014. године, због повреде радне обавезе из члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду, члана 6. став 1. тачка 10. и став 4. Колективног уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених код туженог и члана 19. тачка 1. и 7. Уговора о раду. Тужилац се 08.09.2014. године изјаснио на упозорење. Утврђено је да је 15.08.2014. године сведок ББ дошла на аутобуску станицу у ... око 04,45 часова, у намери да пошаље књигу аутобусом у ... својој кћерки, те како возач није хтео да прими њену пошилику, јер није ишао директно у ..., сведок се обратила главном диспечеру АА, тужиоцу, који је рекао да књигу донесе за наредни полазак за ... у 07,05 часова, што сведоку није одговарало, па је тужилац позвао возача који је возио аутобус за ... у 07,05 и који је прихватио да преузме пошилику и дао је сведоку службени мобилни телефон диспечера. Сведок ББ је након што је диспечер рекао да услуга слања пошилике без пошилаоца кошта 100,00 динара, предала пошилику и дала му 200,00 динара и то 100,00 динара за пошилику и 100,00 динара за возача и после тога је извадила самоиницијативно још 100,00 динара и дала тужиоцу као част да попије пиће, због његове љубазности и намере да јој помогне. Тужилац је предао књигу возачу ВВ и

рекао му да залепи налепницу на пошиљку и да је преда кћерки ББ у Када је кћерка ББ дошла да преузме књигу, возач јој је тражио да плати за послату књигу, те се она побунила и преузела књигу. Након што је кћерка обавестила да јој возач тражи додатни новац за слање књиге, ББ је послала поруку на службени број који јој је дао тужилац. У том моменту тужилац је био на годишњем одмору и поруке су примиле његове колеге, те су ББ позвали 18.08.2014. године из пословнице „Ниш експреса“ у ... да дође у пословницу, где је она дала писмену изјаву у вези спорног догађаја. Спорну изјаву је потписала и иста је требала да буде упућена возачу, а не тужиоцу који је био коректан према сведоку.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, правилно је примењено материјално право, када је поништено као незаконито оспорено решење о престанку радног односа тужиоцу отказом уговора о раду и обавезан тужени да исплати тужиоцу на име накнаде штете уместо враћања на рад износ од 125.768,00 динара, са законском затезном каматом.

Одредбом члана 179. став 2. тачка 2. Закона о раду („Службени гласник РС“ бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) је прописано да, послодавац може да откаже уговор о раду запосленом који својом кривицом учини повреду радне обавезе и то ако злоупотреби положај или прекорачи овлашћења.

Одредбом члана 6. став 1. тачка 10. Колективног уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених код туженог од 30.07.2014. године предвиђена је повреда радне обавезе и то: неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних обавеза. Под несавесним и немарним извршавањем радних обавеза сматра се нарочито наплата путнику који са собом носи пртљак или пошиљаоцу пошиљке без пратиоца већег новчаног износа од оног који је предвиђен за наплату одговарајуће пртљажне карте, односно одговарајуће пртљажне налепнице, као и свака друга злоупотреба у вези са превозом пртљага и пошиљке без пратиоца. Ставом 4. истог члана, злоупотреба положаја и прекорачење овлашћења. Злоупотреба положаја постоји када запослени обавља послове противно циљу због којег се врши, или исте обавља тако да себи или другом прибави какву корист, или да другом нанесе штету. Прекорачење овлашћења постоји кад запослени обављајући поверене послове прекорачи границе овлашћења. Одредбом члана 19. став 1. тачка 1. Уговора о раду закљученог између парничних странака, предвиђено је да, послодавац може запосленом да откаже уговор о раду због учињених повреда радних обавеза и то: 1) неблаговремено, несавесно и немарно извршавање радних обавеза, а тачком 7) злоупотреба положаја и прекорачење овлашћења.

У спору из радног односа, суд законитост решења цени са становишта правилне примене материјалног права, повреде правила поступка и чињеничног стања из оспореног решења.

Према оцени овог суда, правилан је закључак нижестепених судова да тужени није доказао да је тужилац за слање пошиљке без пратиоца, пошиљаоцу ББ уместо 100,00 динара наплатио 300,00 динара, а код чињенице да је тужилац тврдио да је ББ самоиницијативно дала тужиоцу 300,00 динара, уместо 100,00 динара, што је именована и потврдила у поновном исказу датом пред судом, те да се не може сматрати да је тужилац прекорачио границе својих овлашћења, иако према Правилнику

о организацији и систематизацији радних места код туженог у опис послова главног диспечера не спада примање пошиљака, а тужилац је дужан према технолошком поступку за рад главног диспечера или шалтерског радника у канцеларији, да се према путницима опходи са поштовањем и уважавањем, те је за време праћења поласка дужан да обрати пажњу и на пријем путника од стране возног особља и у случају потребе реагује, као и да путницима испред аутобуса пружи адекватну информацију и организује улазак путника у аутобус, те је био дужан и да помогне сведоку ББ, која је инсистирала да јој тужилац помогне, што је сама и изјавила, да преузме пошиљку и у својој изјави навела да је била задовољна тиме што јој је диспечер изашао у сусрет. Даље, да је терет доказивања чињенице да је тужилац од ње тражио износ од 300,00 динара био на туженом, а тужени ову чињеницу није доказао у смислу члана 231. ЗПП.

Дакле, код утврђења да је сведок ББ инсистирала да јој критичном приликом тужилац помогне и тужилац као диспечер изашао у сусрет, то нема повреда радних обавеза које су тужиоцу стављене на терет оспореним решењем.

Наиме, кривица је основ одговорности у случају повреде радне обавезе. Сваки степен кривице није довољан разлог за престанак радног односа. За одговорност тужиоца као запосленог одлучно је постојање умишљаја или крајње (грубе) непажње. У конкретној ситуацији код утврђеног чињеничног стања, произилази да тога није било, као субјективног услова за постојање пуноважног отказа уговора о раду, а при том ни штетних последица, нити било ког објективног услова.

Правилна је и одлука о накнади штете у висини четири нето зараде, донета на основу одредбе члана 191. став 5. Закона о раду, с обзиром на радни стаж тужиоца код туженог од четири године и остварену зараду тужиоца код туженог за месец август 2014. године у износу од 31.442,00 динара.

Трошкови на име одговора на ревизију нису били потребни ради вођења парнице, због чега је одбијен као неоснован захтев тужиоца за накнаду трошкова на име одговора на ревизију, на основу одредбе члана 154. став 1. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 414. став 1. и 165. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**